

BİR BUKALEMUNDA PERİORBİTAL HEMATOM OLGUSU VE SAĞALTIMI

Ali Said DURMUŞ

Fırat Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı Elazığ – TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 09.02.2005 Kabul Tarihi: 24.03.2005

ÖZET

Bu olgu sunumunda bir bukalemunun sağ periorbital kısmında gözlenen hematomun sağaltımı ve elde edilen sonuçların tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hematom, Periorbita, Bukalemun..

ABSTRACT

A Case Report of Periorbital Hematoma and Its Treatment in a Chameleon

In this case report, the treatment and results of hematoma of the right periorbita of a chameleon were discussed.

Key Words: Haematoma, Periorbita, Chameleon.

GİRİŞ

Bukalemun, vücut boyu 4-30 cm arasında değişen bir kertenkele türüdür. Gözler teleskop şeklinde olup, ortası delik tek göz kapağı vardır. Gözler birbirinden bağımsız farklı yönlere hareket edebilmektedir (1- 3). Bu özellik kuşkusuz hem av hem de avcı konumunda olan bukalemunların çevreyi değişik açılardan görmeleri için oldukça yararlıdır (4).

Bukalemunlar anatomik yapıları nedeniyle gözlerinde oluşabilecek hastalıklara açık bir durumdadır. Bukalemunlarda periorbital apseler, periorbital yabancı cisimler, konjunktivitis ve göz kuruluğu rapor edilmiştir (5, 6).

Bu olgu sunumunda, bir bukalemunda rastlanan periorbital hematomun sağaltımı ve sonuçlarının tanımlanması amaçlanmıştır.

OLGU SUNUMU

Olguyu, sağ gözünün periorbital kısmında şişlik bulunan 1 yaşında bir bukalemun oluşturdu. Hayvan, sağ gözünün etrafında yaklaşık 1 hafta önce aniden oluşan bir şişkinlik şikayeti ile kliniğimize getirildi. Palpasyonda şişkinliğin (Şekil 1), yarı katı bir kıvamda olduğu saptandı. Rima palpebrarum'un normal büyüklükte olduğu ancak göz hareketlerinin kısıtlı olarak yapılabildiği gözlemlendi. Yapılan punksiyonda kanlı bir içerik gözlenmesi sonucu şişkinliğin hematomdan kaynaklandığı saptandı.

Punksiyon yapılacak bölge povidone iodine solusyonu ile temizlendi. Hayvana herhangi bir anestezi uygulamadan şişkinliğin en yumuşak ve göz kapağı derisinin en ince olduğu yer punksiyon için seçildi. Yarı katı kıvamda olan hematom dışarıya alındıktan sonra yeni oluşabilecek kanamaları engellemek amacıyla lokal olarak 0.2 ml miktarında %0.1'lik adrenalın verildi. Ayrıca lokal olarak rezolitif pomat (50 HDB U Heparinoid/g, Lasonil, Bayer) uygulamaları yapıldı. Olay aseptik şartlarda gerçekleştirildiği için postoperatif antibiyotik uygulamasına gerek duyulmadı. Bir ay süre ile yapılan kontrollerde herhangi bir komplikasyona rastlanmadı (Şekil 2 ve 3).

Şekil 1. Olgunun ilk görünümü.

Şekil 2. Hematomun aspirasyonundan sonraki görünüm.

Şekil 3. Olgunun 1. ay sonraki tamamen iyileşmiş görünümü.

TARTIŞMA

Yapı bakımından evcil hayvanlardan farklı göz yapısına sahip olan reptillerde (1- 4), enfeksiyon,

KAYNAKLAR

1. El Hassni M, Bennis M, Rio JP, Reperant J. Localization of motoneurons innervating the extraocular muscles in the chameleon (Chamaeleo chameleon). Anat Embryol (Berl), 2000; 201(1): 63-74.
2. Mates JW. Eye movements of African chameleons: spontaneous saccade timing. Science, 1978; 199(4333): 1087-1089.

tümörler ve travma perioküler şişkinliklerin oluşumlarında rol oynamaktadır (7). Periorbital dokularda ve göz kapaklarında gözlenen hematomlar küt travmalar nedeniyle oluşabilmektedir. Periorbital şişkinliklere müdahale edilmezse göz hareketlerinde kısıtlanma, zamanla görüşte kalıcı hasarlar veya tam görüş kaybı oluşabilir (5, 6). Bu olguda, travma sonucu geliştiği kanısına varılan şişkinliğin yapılan klinik muayene sonucu hematoma olduğu belirlendi. Hematoma ilişkin şişkinliğin göz hareketlerini kısıtladığı, görüşte bir dereceye kadar bozukluğa yol açtığı saptandı. Steril şartlarda hematoma içeriğinin boşaltılması sonucu kısa sürede kısıtlanan göz hareketlerinin serbestleştiği, bunun sonucu görüşün düzeldiği gözlemlendi.

Abou-Madi ve Kern (1), bir bukalemunda gözledikleri periorbital squamous cell carcinoma ile ilişkili kitleyi isofloranla yaptıkları genel anestezi altında eksize etmişlerdir. Bu olguda ise, hematoma bir enjektör iğnesi ile kolayca aspire edilebileceği düşünüldüğü için hayvana herhangi bir anestezi uygulanmamıştır.

Küçük boyuttaki hematoma olgularında rezolitif pomatların denenebileceği, yeni oluşan hematoma olgularında hematoma hemen boşaltılmasından kaçınılması gerektiği bildirilmektedir (8). Bu olguda hematoma yaklaşık olarak 1 hafta önce görüldüğünün bildirilmesi nedeniyle içeriğin boşaltılması yoluna gidildi. Boşaltma işlemi sonrasında hematoma tekrar oluşmasını engellemek amacıyla lokal olarak % 0.1'lik adrenalin verildi. Ek bir sağaltım olarak rezolitif pomat uygulamaları yapıldı. Bu sağaltım ile iyileşmenin hızlı bir şekilde gerçekleştiği saptandı. Ayrıca bu olguda, hematoma uzaklaştırılması ile birlikte bulbus oculi üzerindeki basıncın ortadan kalktığı ve göz hareketlerinin normal olarak yapılabildiği belirlendi. Bu şekilde ileri dönemlerde olası görme kayıplarının önüne geçildiği kanısına varıldı.

Sonuç olarak, egzotik hayvan popülasyonunun gittikçe arttığı günümüzde bir bukalemunda rastlanan periorbital dokulardaki hematoma olgusu ve sağaltımı sonrası elde edilen olumlu sonucun meslektaşlarla paylaşılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

3. Ott M. Chameleons have independent eye movements but synchronise both eyes during saccadic prey tracking. Exp Brain Res, 2001; 139(2): 173-179.
4. King WM, Zhou W. New Ideas About Binocular Coordination of Eye Movements: Is There a Chameleon in the Primate Family Tree? Anat Rec, 2000; 261: 153-161.

5. Schumacher J, Pellicane CP, Heard DJ, Voges A. Periorbital abscess in a three-horned chameleon (*Chamaeleo jacksonii*). *Vet Comp Opht* 1996; 6(1): 30-33.
6. Thomas CL, Artwohl JE, Pearl RK, Gardiner CH. Swollen eyelid associated with *Foleyella* sp infection in a chameleon. *J Am Vet Med Assoc*, 1996; 209(5): 972-973.
7. Abou-Madi N, Kern TJ. Squamous cell carcinoma associated with a periorbital mass in a veiled chameleon (*Chamaeleo calyptratus*). *Veterinary Ophthalmology*, 2002; 5(3): 217-220.
8. Yücel R. Veteriner Özel Cerrahi. Pethask Yayınevi. Kocaeli. 1992.

Yazışma Adresi: Ali Said DURMUŞ, Fırat Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, 23119 Elazığ – TÜRKİYE
Tel: 0 424 237 00 00/6431 e-posta: asdurmus@firat.edu.tr; alisaiddurmus@yahoo.com
